

ЗАКОН за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения

Обн. - ДВ, бр. 11 от 02.02.2023 г., в сила от 04.05.2023 г.; изм. и доп., бр. 65 от 28.07.2023 г.; изм. и доп., бр. 84 от 06.10.2023 г., в сила от 06.10.2023 г.; изм. и доп., бр. 88 от 20.10.2023 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) С този закон се уреждат условията, редът и мерките за защита на лицата в публичния и в частния сектор, които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз, които застрашават или увреждат обществен интерес, както и редът и условията за подаване и разглеждане на такива сигнали или публично оповестена информация.

(2) Този закон се прилага и за лица, свързани с лицата, които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения.

(3) Този закон не отменя правилата на действащата нормативна уредба, предвиждаща съществуването на различни органи с правомощия за проверка на сигнали в различни сфери на публичния сектор.

Цел

Чл. 2. Законът има за цел да осигури защитата на лицата в публичния и в частния сектор, които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз, станала им известна при или по повод изпълнение на трудовите или служебните им задължения или в друг работен контекст.

Приложно поле

Чл. 3. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) Този закон се прилага по отношение на сигнали или публично оповестяване на информация за:

1. нарушения на българското законодателство или на посочените в приложението към закона актове на Европейския съюз в областта на:

- а) обществените поръчки;
- б) финансовите услуги, продукти и пазари и предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- в) безопасността и съответствието на продуктите;
- г) безопасността на транспорта;
- д) опазването на околната среда;
- е) радиационната защита и ядрената безопасност;
- ж) безопасността на храните и фуражите, здравето на животните и хуманното отношение към тях;
- з) общественото здраве;
- и) защитата на потребителите;
- к) защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни;
- л) сигурността на мрежите и информационните системи;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) нарушения, които засягат финансовите интереси на Европейския съюз по смисъла на чл. 325 от Договора за функционирането на Европейския съюз и допълнително уточнени в съответните мерки на Съюза;

3. нарушения на правилата на вътрешния пазар по смисъла на чл. 26, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз, включително правилата на Европейския съюз и българското законодателство относно конкуренцията и държавните помощи;

4. нарушения, свързани с трансгранични данъчни схеми, чиято цел е да се получи данъчно предимство, което противоречи на предмета или на целта на приложимото право в областта на корпоративното данъчно облагане;

5. извършено престъпление от общ характер, за което лице по чл. 5 е узнало във връзка с извършване на своята работа или при изпълнение на служебните си задължения.

(2) Този закон се прилага и по отношение на сигнали или публично оповестяване на информация за нарушения на българското законодателство в областта на:

1. правилата за заплащане на дължими публични държавни и общински вземания;

2. трудовото законодателство;

3. законодателството, свързано с изпълнението на държавна служба.

(3) Когато в секторните актове на Европейския съюз, посочени в част II от приложението, се предвиждат специални правила относно подаването на сигнали за нарушения, се прилагат правилата, посочени в тези актове или национални разпоредби, които въвеждат съответните правила. Този закон се прилага, доколкото даден въпрос не е императивно уреден в съответните секторни актове и национални разпоредби.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) **Този закон не засяга националните правила относно:**

1. правото на работниците и служителите, както и на работодателите да се консултират със своите представителни, синдикални организации и представители по чл. 7, ал. 2 от Кодекса на труда, както и правилата за защита от всякакви необосновани неблагоприятни мерки, породени вследствие на тези консултации;

2. правилата за независимост на представителните органи на работниците и служителите и на работодателите и правото им да сключват колективни трудови договори.

Изключения от приложното поле

Чл. 4. Този закон не се прилага за сигнали за нарушения:

1. на правилата за възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и националната сигурност, когато те попадат в обхвата на чл. 346 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

2. на защитата на класифицирана информация по смисъла на чл. 1, ал. 3 от Закона за защита на класифицираната информация;

3. които са станали известни на лица, упражняващи правна професия и за които съществува задължение по закон за опазване на професионална тайна;

4. на поверителността на здравната информация по смисъла на чл. 27 от Закона за здравето;

5. на тайната на съдебното съвещание;

6. на правилата на наказателното производство.

Лица, на които се предоставя защита

Чл. 5. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) **Защита по този закон се предоставя на сигнализиращо лице** от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информация за нарушение.

(2) **Сигнализиращо лице** по смисъла на този закон е **физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушение, станало му известно в качеството му на:**

1. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) работник по смисъла на член 45, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, включително работник, служител,

държавен служител или друго лице, което полага наемен труд, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансирането;

2. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) лице със статут на самостоятелно заето лице по смисъла на член 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз, включително лице, което полага труд без трудово правоотношение и/или упражнява свободна професия и/или занаятчийска дейност;

3. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) доброволец, платен или неплатен и стажант;

4. съдружник, акционер, едноличен собственик на капитала, член на управителен или контролен орган на търговско дружество, член на одитния комитет на предприятието;

5. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) лице, което работи за физическо или юридическо лице, изпълнители неговите подизпълнители или доставчици;

6. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) лице, чието трудово или служебно правоотношение предстои да започне в случаи, в които информацията относно нарушенията е получена по време на процеса на подбор или други преддоговорни отношения;

7. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) работник или служител, когато информацията е получена в рамките на трудово или служебно правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала или на публичното оповестяване.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) .

(4) Защита по този закон се предоставя и на:

1. (доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал и чиято помощ следва да е поверителна;;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) лица, които са свързани посредством работата или роднини на сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на ответни действия поради сигнализирането;

3. юридически лица, в които сигнализиращото лице притежава дялово участие, за които работи или с които е свързано по друг начин в работен контекст.

Условия за защита на сигнализиращите лица

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) Лице, подаващо сигнал за нарушения чрез вътрешен или външен канал по смисъла на този закон, има право на защита, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3;

2. е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на този закон.

(2) При наличие на условията по ал. 1 право на защита има и лицето, което подава сигнал за нарушение по чл. 3 до институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз. Такова подаване на сигнал се счита за подаване чрез външен канал.

Условия за защита на лицата, които публично оповестяват информация за нарушения

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Лице, което публично оповестява информация за нарушение, има право на защита по този закон, когато е имало основателна причина да счита, че информацията за нарушението е била вярна към момента на оповестяването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3, и е изпълнено някое от следните условия:

1. лицето е подало сигнал при условията и по реда на този закон, но по сигнала не са били предприети съответни действия в сроковете, предвидени по раздели I и II на глава втора;

2. лицето има основания да смята, че:

а) (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или е налице извънредна ситуация или риск от необратими вреди;

б) в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разгледано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая.

Забрана за отказ от права или ограничаване

Чл. 8. Правата, предоставени на лицата по този закон, не могат да бъдат ограничавани. Всяка разпоредба в публично-правен акт или уговорка в акт от частно-правен характер, с която се изключват или ограничават правата им, са недействителни.

Пречки за образуване на производство

Чл. 9. Не се образува производство по:

1. анонимни сигнали;

2. сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години.

Право на защита на анонимно подалия сигнал

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Лицата, които анонимно са подали сигнал не по реда на този закон или публично, но анонимно, са оповестили информация за нарушения, като впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на ответни действия, имат право на защита, когато са налице условията по чл. 6, ал. 1 и чл. 7.

Използване на каналите за подаване на сигнали

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) С оглед възможността за бързо предотвратяване на нарушение или отстраняване на последиците от такова нарушение сигналът следва да се подава приоритетно чрез канал за вътрешно подаване на сигнали, освен ако за сигнализиращото лице съществува риск от ответни, дискриминиращи го действия или че няма да бъдат предприети ефективни мерки за проверка на сигнала за отстраняване на нарушението.

(2) Сигналът може да бъде подаден чрез канал за вътрешно или външно подаване на сигнал или и по двата начина.

Глава втора ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛ

Раздел I

Вътрешно подаване на сигнал

Задължени субекти

Чл. 12. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.; изм., бр. 88 от 2023 г.)

(1) **Задължени субекти** по този закон са:

1. работодателите в публичния сектор с изключение на общините по ал. 2;
2. работодателите в частния сектор с 50 и повече работници или служители;
3. работодателите в частния сектор независимо от броя на работниците или служителите, ако осъществяваната от тях дейност попада в приложното поле на актовете на Европейския съюз, посочени в част I, буква „Б“ и част II от приложението към чл. 3, ал. 1 и 3.

(2) Общините с население под 10 000 души или по-малко от 50 работници или служители могат да споделят ресурси за получаване на сигнали за нарушения и за предприемане на последващи действия по тях при спазване на задължението за поверителност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Задължените субекти по ал. 1, т. 2 с персонал от 50 до 249 работници или служители могат да споделят ресурси за получаването на сигнали и за предприемане на последващи действия по тях при спазване изискванията по този закон да опазват поверителността, да дават обратна информация и да вземат мерки срещу нарушението, за което е подаден сигнал.

(4) Задължените субекти са длъжни да предоставят ясна и лесно достъпна информация относно условията и реда за подаване на сигнали. Информацията се предоставя на интернет страниците на задължените субекти, както и на видно място в офисите и работните помещения.

Изисквания за създаване на канал за вътрешно подаване на сигнал

Чл. 13. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.) (1) Задължените субекти по чл. 12, ал. 1 **създават канал за вътрешно подаване на сигнал за нарушения, който отговаря на следните изисквания:**

1. управлява се по начин, който гарантира пълнотата, целостта и поверителността на информацията и възпрепятства достъпа на неоправомощени лица до тази информация;

2. дава възможност за съхранение на записана на траен носител информация за нуждите на проверката по сигнала и за по-нататъшни разследвания.

(2) Задължените субекти извършват най-малко веднъж на три години преглед на своите правила за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях, извършват анализ на практиката по прилагането на този закон и при необходимост актуализират правилата.

Служители, отговарящи за разглеждането на сигнали

Чл. 14. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.) (1) Задължените субекти по чл. 12, ал. 1 определят един или повече служители, които отговарят за разглеждането на сигнали.

(2) Служители, отговарящи за разглеждането на сигнали, може да са длъжностните лица в структурата на всеки от задължените субекти по чл. 12, ал. 1, натоварени с обработването и защитата на лични данни. Задължените субекти, които нямат задължение по чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679 за определяне на лице, натоварено с

обработването и защитата на лични данни, определят друг служител, отговарящ за разглеждането на сигнали.

(3) Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, могат да изпълняват и други дейности, възложени от работодателя, в случай че съвместяването им не води до конфликт на интереси.

(4) Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, следва да не са в конфликт на интереси за всеки разгледан случай.

(5) Задължените субекти по чл. 12, ал. 1, т. 2 и 3 могат да възлагат функциите по приемане и регистриране на сигнали за нарушения и на друго физическо или юридическо лице извън своята структура, при спазване изискванията на този закон, както и могат да използват канал за вътрешно подаване на сигнали, създаден от икономическата група, към която принадлежат, ако каналът отговаря на изискванията на този закон.

Подаване на сигнал

Чл. 15. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.; изм., бр. 88 от 2023 г.)

(1) **Сигналът се подава до служителя**, отговарящ за разглеждането на сигнали, писмено, включително чрез електронна поща, или устно. **Устното подаване** на сигнал може да се осъществи по телефона, по други системи за гласови съобщения, а по искане на сигнализиращото лице - чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) **За регистрирането на сигнали задължените субекти по чл. 12 използват формуляри по образец**, утвърден от централния орган за външно подаване на сигнали, който съдържа най-малко следните данни:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;

2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;

3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;

4. дата на подаване на сигнала;

5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(3) **Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на формуляр по ал. 2.** Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали, който предлага на подаващия сигнала да го подпише при желание от негова страна.

(4) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

(5) Ако сигналът не отговаря на изискванията по ал. 1, на сигнализиращото лице се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на сигнала. Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връща на сигнализиращото лице.

(6) Всеки сигнал се проверява по отношение на неговата достоверност. Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на този закон и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни. Сигнали, които съдържат очевидно

неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за набеждаване.

Работа със сигналите. Вътрешна проверка

Чл. 16. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.; изм., бр. 88 от 2023 г.) Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, са длъжни да:

1. получават сигналите и потвърждават получаването им в срок от 7 дни след получаването;

2. гарантират, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и предприемат нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;

3. поддържат връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изискват допълнителни сведения от него и от трети лица;

4. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) предоставят обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала, или ако не е било изпратено потвърждение на сигнализиращото лице, след изтичането на не повече от три месеца, считано от изтичане на срока по т. 1;

5. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) предоставят на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния централен орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;

6. документират устни сигнали;

7. поддържат регистър на подадените сигнали;

8. изслушат лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приемат писмените му обяснения и да съберат и оценят посочените от него доказателства;

9. предоставят на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предоставят възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;

10. предоставят възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;

11. в случай че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени:

а) организират предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта могат да изискват съдействието на други лица или звена в структурата на съответния задължен субект;

б) предлагат на задължения субект по чл. 12, ал. 1 предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;

в) насочват сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

г) препращат сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице, служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

Последващи действия

Чл. 17. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.; изм., бр. 88 от 2023 г.)
(1) Задълженият субект по чл. 12, ал. 1:

1. въз основа на постъпилите сигнал и на предложенията на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнала по чл. 16, т. 11, буква „б“, предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. приоритизира по предварително определени критерии и правила разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения;

3. прекратява проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по този закон по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление; сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

4. изготвя индивидуален доклад, в който описва накратко информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката по сигнала, които заедно с мотивите съобщава на подалия сигнала работник или служител и на засегнатото лице при спазване на задължението за тяхната защита.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случаите, когато проверката е прекратена на основание ал. 1, т. 3, букви „а“ и „б“, сигнализиращото лице може да подаде сигнал до централния орган за външно подаване на сигнали.

Регистър на сигналите

Чл. 18. (Прилага се по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.; изм., бр. 88 от 2023 г.)

(1) Задълженото лице по чл. 12, ал. 1 създава и поддържа регистър на сигналите за нарушения, който не е публичен.

(2) Регистърът съдържа информация за:

1. лицето, което е приело сигнала;

2. датата на подаване на сигнала;

3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;

4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;

5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването е в процеса на обработване на сигнала;

6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето е;

7. предприетите последващи действия;

8. резултатите от проверката по сигнала;

9. периода на съхраняване на сигнала.

(3) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Редът за воденето на регистъра се определя с акт на задълженото лице по чл. 12, ал. 1 в изпълнение на наредбата на централния орган за външно подаване на сигнали.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, са длъжни да подават регулярно необходимата статистическа информация към централния орган за външно подаване на сигнали по установения от него ред, включително при наличие на техническа възможност чрез установяване на пряка връзка между регистъра на задълженото лице и регистъра, воден от централния орган за външно подаване на сигнали.

Раздел II

Външно подаване на сигнал

Централен орган за външно подаване на сигнали

Чл. 19. (Доп. - ДВ, бр. 84 от 2023 г., в сила от 06.10.2023 г.; изм., бр. 88 от 2023 г.)

(1) Централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя по смисъла на този закон, е Комисията за защита на личните данни, наричана по-нататък „Комисията“.

(2) В изпълнение на този закон Комисията:

1. организира приемането на сигналите и ги насочва към компетентните органи с цел тяхната проверка и предприемане на последващи действия;

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) утвърждава формуляри за приемане на сигнали; координира и контролира дейностите по разглеждане на сигнали от страна на компетентните органи по чл. 20, както и на всички органи и организации, които получават или работят с такива сигнали;

3. дава методически указания на задължените субекти по чл. 12, ал. 1, извършва обучения на техни служители, отговарящи за разглеждането на сигнали по този закон, и приема наредба за воденето на регистъра по чл. 18, ал. 4 и за препращане на вътрешните сигнали към нея;

4. поддържа регистър на сигналите, анализира и обобщава практиката по работата с тях и предава на Европейската комисия необходимите статистически данни;

5. изпълнява и другите правомощия, които са ѝ вменени по силата на този закон, и осигурява защитата на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, включително чрез прилагането на административните мерки, предвидени в този закон.

6. (нова - ДВ, бр. 84 от 2023 г., в сила от 06.10.2023 г.) издава съвместно с други органи инструкции за взаимодействие при обезпечаването на защитата на лицата, подаващи сигнали, когато това е предвидено в закон.

(3) Сигналите, свързани с незаконосъобразно обработване на лични данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679, Закона за защита на личните данни и други специални закони или актове на Европейския съюз, се разглеждат от Комисията по общия ред, предвиден в тези закони и актове.

Проверка на сигналите и препращане по компетентност

Чл. 20. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.; изм., бр. 84 от 2023 г., в сила от 06.10.2023 г.; доп., бр. 88 от 2023 г.) (1) За целите на проверката на сигналите и публично оповестените информации за нарушения, както и за предприемането на съответните действия за предотвратяване на нарушенията или за отстраняване на последиците от тях, Комисията препраща сигналите незабавно, но не по-късно от 7 дни след тяхното получаване, до органа, компетентен по предмета на сигнала, както следва:

1. Комисията за защита на конкуренцията - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „а“ и т. 3;

2. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“:

а) до Комисията за финансов надзор - за нарушения, извършени от поднадзорните й лица;

б) до Българската народна банка - за нарушения, извършени от поднадзорните й лица;

в) до Държавна агенция „Национална сигурност“ - за нарушения в областта на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма, извършени от задължените лица по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари;

г) до Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори - за нарушения в областта на независимия финансов одит;

д) до Комисията за защита на потребителите - за нарушения на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, в случаите, при които контролът за спазването му се упражнява от нея;

3. председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „в“;

4. министъра на транспорта и съобщенията - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „г“, за всички видове транспорт;

5. министъра на околната среда и водите - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „д“;

6. председателя на Агенцията за ядрено регулиране - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „е“;

7. Българската агенция за безопасност на храните - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „ж“;

8. главния държавен здравен инспектор по смисъла на Закона за здравето - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „з“;

9. Комисията за защита на потребителите - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „и“;

10. Националният екип за реагиране при инциденти с компютърната сигурност - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „л“;

11. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) министъра на вътрешните работи чрез дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ (АФКОС) - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 2;

12. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) изпълнителния директор на Националната агенция за приходите - за сигнали за нарушения по чл. 3, ал. 1, т. 4 и ал. 2, т. 1, свързани с дължими публични държавни вземания;

13. изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ - за сигнали по чл. 3, ал. 2, т. 2 и 3;

14. областният управител на областта, в която се намира общината, срещу която е подаден сигналът, или друг компетентен централен орган на изпълнителната власт съобразно спецификата на сигнала.

15. (нова - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) кметовете на общини - за сигнали за нарушения по чл. 3, ал. 2, т. 1, свързани с дължими общински вземания;

(2) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Комисията препраща сигнала до компетентния орган по ал. 1, без да разкрива данни за лицето, подало сигнала. В случай че за установяване на истинността на твърдените в сигнала факти е необходимо да бъде разкрита самоличността на техния подател, Комисията може да направи това пред компетентния орган само след получаване на изрично писмено съгласие от подателя на сигнала. При получаване на съгласие компетентният орган по ал. 1 е длъжен да осигури условия за работа със сигнала и с подателя на сигнала при стриктно спазване на изискванията на този закон за запазване на самоличността на подателя на сигнала и неговата защита. За последващите действия във връзка със сигнала компетентният орган уведомява Комисията в сроковете по чл. 23, ал. 1, т. 2.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 84 от 2023 г., в сила от 06.10.2023 г.) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага, когато сигналът съобщава за нарушения, извършени от лица, заемащи висши публични длъжности. В тези случаи Комисията изпраща сигнала за проверка на Комисията за противодействие на корупцията.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) Комисията има право по всяко време да изисква информация от орган по ал. 1 за етапа, на който се намира извършваната от него проверка по подадения сигнал, и, с изключение на сигналите по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“, да дава указания за начина за извършване на проверката, които са задължителни за съответния орган.

Публичност на дейността по приемане на сигнали от Комисията

Чл. 21. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Комисията публикува на интернет страницата си в самостоятелен и лесно разпознаваем и достъпен раздел следната информация:

1. условията, при които се предоставя правото на защита по този закон;
2. данните за контакт относно използването на канала за външно подаване на сигнал, по-специално електронни и пощенски адреси, телефонни номера, като се посочва дали телефонните разговори се записват;
3. процедурите, приложими за подаването на сигнали за нарушения, включително относно начина, по който Комисията може да поиска от сигнализиращото лице да изясни подадената информация или да предостави допълнителна информация, срока за предоставяне на обратна информация на сигнализиращото лице, вида и съдържанието на обратната информация;
4. режима на поверителност, приложим за сигналите, и информация за обработването на лични данни във връзка със сигналите;
5. последващите действия, които се предприемат във връзка със сигналите;
6. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) възможностите за получаване на поверително консултиране за лицата, които обмислят да подадат сигнал, процедурите и правните средства за защита срещу ответни действия;
7. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) условията, при които лицето, подаващо сигнал до Комисията, е защитено от носене на отговорност в случай на нарушаване на поверителността съгласно чл. 36, ал. 2.

Изисквания към канала за външно подаване на сигнали

Чл. 22. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) Комисията изгражда канал за външно подаване на сигнали съобразно с изискванията на чл. 13.

(2) Каналът за външно подаване на сигнали е самостоятелно структурно звено на Комисията, обезпечено с достатъчно на брой служители, специално обучени за работа по разглеждане на сигнали. Разпределението на постъпилите сигнали между служителите на звеното става на случаен принцип.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Служителите на звеното нямат право да предоставят информация за постъпилите сигнали и особено за техните податели на други служители, включително и на другите членове на Комисията освен на председателя ѝ.

(4) В случаите, когато в Комисията се получи сигнал по начин, различен от този по ал. 1, или от служители, различни от служителите, отговарящи за разглеждането на сигналите, на служителите, които са го получили, се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или на засегнатото лице, като те се задължават незабавно да препратят сигнала без изменения на служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали.

Приемане на сигнали от външния канал

Чл. 23. (1) В своята дейност служителите на звеното на Комисията - канал за външно подаване на сигнали, изпълняват задълженията по чл. 15, както и:

1. незабавно потвърждават получаването на сигнала, освен ако сигнализиращото лице изрично е поискало друго или служителят има основание да счита, че потвърждението за получаване на сигнала би изложило на риск защитата на самоличността на сигнализиращото лице;

2. по реда на този закон предоставят обратна информация на сигнализиращото лице в срок не по-дълъг от три месеца, който в надлежно обосновани случаи, изискващи задълбочено разследване, може да бъде удължен до 6 месеца;

3. предават съдържащата се в сигнала информация по целесъобразност на компетентните институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз с цел последващо разследване, когато се касае за нарушения на правото на Съюза и това е предвидено в него или в националното право.

(2) Приемането и работата със сигнали от звеното - канал за външно подаване на сигнали, става от неговите служители при прилагане на разпоредбите на чл. 16.

(3) На лица, публично оповестили информация за нарушения, се гарантира незабавна защита от Комисията при поискване от тяхна страна. За целта Комисията уведомява писмено работодателя или другото лице, срещу което е насочена публично оповестената информация, че подателят на сигнала е поставен под защитата на закона, като му се указват последиците, ако срещу подателя на сигнала бъдат предприети репресивни ответни действия.

Правомощия при извършване на проверките

Чл. 24. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) Служителите по чл. 22:

1. преглеждат постъпилите сигнали и ги препращат за проверка към съответния компетентен орган по чл. 20 с оглед предмета на сигнала; препращането става не по-късно от 7 дни след постъпването на сигнала, за което се уведомява неговият подател;

2. поддържат непрекъснатата връзка с подателя на сигнала и с компетентния орган, натоварен с извършване на проверката, като съдействат за размяната на информация между двете страни по отношение на искане или предаване на допълнителни сведения и информации;

3. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) извършват самостоятелни проверки по сигнали за нарушения, извършени от органите по чл. 20; за целта имат право да изискват и получават информация от държавни и общински органи освен от органите по чл. 20, ал. 1, т. 2, както и от юридически и физически лица, необходима за установяване на допълнителни фактически обстоятелства, свързани със сигнала; органите и лицата са длъжни в 7-дневен срок от получаване на искането да представят необходимата информация и документи.

Последващи действия

Чл. 25. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) На базата на доклад на съответния служител ръководителят на звеното предлага на Комисията:

1. предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване на нарушението в случаите, когато е констатирано такова;

2. изпращане на съдържащата се в сигнала информация на компетентните институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз с цел последващо разследване, когато това е предвидено в актове на Европейския съюз; в тези случаи сигнализиращото лице се уведомява за препращането в 7-дневен срок;

3. сезиране на прокуратурата в случаите на констатирано престъпление;

4. предприемане на мерки за защита на лицето, подало сигнала;

5. прекратяване на проверката:

а) (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е очевидно маловажно и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; когато по отношение на нарушението предвидените в съответния закон

срокове за образуване на административнонаказателно или наказателно производство са изтекли, съответно административнонаказателната или наказателната отговорност е погасена поради изтичане на предвидената в съответния закон давност; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по този закон по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) с предприемане на действията по т. 1 - 4.

(2) В случаите по ал. 1 Комисията разглежда предложения доклад в закрито заседание и се произнася с решение, което подлежи на обжалване от заинтересованите лица по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случаите по ал. 1, т. 5, букви „а“ и „б“ Комисията изпраща мотивирано решение до сигнализиращото лице.

Доклад на Комисията

Чл. 26. (1) Комисията се произнася с доклад за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца или в надлежно обосновани случаи - 6 месеца, от получаването на сигнала.

(2) Докладът по ал. 1 включва описание на информацията, съдържаща се в сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката по сигнала и взетото решение по чл. 25, ал. 1.

(3) Докладът на Комисията се съобщава на сигнализиращото лице и на засегнатото лице чрез служителя по чл. 22 в сроковете по чл. 23, ал. 1, т. 2.

Възможност за разглеждане на сигнал с приоритет

Чл. 27. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случай на множество постъпващи сигнали Комисията може да вземе решение за разглеждане с приоритет на сигналите за тежки нарушения при спазване на сроковете по този закон.

(2) Условието и редът за разглеждане с приоритет на сигнали за тежки нарушения се приемат от Комисията.

Взаимодействие между органите, приемащи сигнали

Чл. 28. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2023 г.; доп., бр. 88 от 2023 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случай че сигнал за нарушения на българското законодателство или на правото на Европейския съюз е постъпил директно в някой от органите по чл. 20, както и всеки друг орган, който е получил сигнал за нарушение по чл. 3 съответният ръководител е длъжен незабавно да препрати сигнала до Комисията по съответния канал за външно подаване на сигнали. В случай че сигналът е попаднал при служители, различни от служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, на получените го служители се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или засегнатото лице, а сигналът се препраща незабавно, без изменения, на служителите, отговарящи за разглеждането на сигналите.

(2) Контактът със сигнализиращото лице се установява незабавно, но не по-късно от 7 дни, от Комисията чрез звеното - канал за външно подаване на сигнали, което уведомява подателя за промяната в адресата на неговия сигнал.

(3) Работата по сигнала може да бъде възложена на същия орган, при който сигналът е бил подаден първоначално, ако той е компетентен по случая, под ръководството и надзора на Комисията и при спазване на процедурите, предвидени в този закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2023 г.) Алинея 3 не се прилага за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“.

Регистър на сигналите. Преглед на процедурите

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Комисията създава и поддържа регистър на сигналите съгласно разпоредбите на чл. 18, ал. 2 и 3. Регистърът на комисията е свързан и може да получава информация от регистрите на компетентните органи по чл. 20, както и да предава информация към тях при необходимост.

(2) Комисията ежегодно изпраща на Европейската комисия информация за:

1. броя на постъпилите сигнали;

2. броя на извършените проверки и резултатите от тях;

3. отчет за финансовите постъпления от събраните глоби и имуществени санкции и оценка при установени финансови щети.

(3) Най-малко веднъж годишно Комисията организира обща среща с органите по чл. 20, на която се анализира дейността по работа със сигналите, както и с цел събиране на статистическите данни за нуждите на изготвянето на доклада по ал. 2.

(4) Комисията публикува на интернет страницата си информацията по ал. 2 при спазване изискванията за защита на личните данни и на Закона за защита на класифицираната информация.

(5) Комисията редовно и най-малко веднъж на три години преразглежда своите правила за външно подаване на сигнали и за последващи действия по тях, извършва анализ на практиката по прилагането на този закон и при необходимост актуализира правилата.

Външен одит

Чл. 30. (1) Комисията подлежи на външен одит по отношение изпълнението на задълженията по този закон и коректната работа със сигналите и защитата на техните податели. Одитът се извършва от Омбудсмана на Република България.

(2) Омбудсманът извършва проверка на място на работата на звеното - външен канал за подаване на сигнали, която включва преглед за спазването на сроковете за обработка на сигналите, качеството на взаимодействие между Комисията и другите компетентни органи по чл. 20, съответствието на регистрите със закона и други аспекти от дейността на Комисията, позволяващи оценка на нейната ефективност по отношение на работата със сигналите. При извършването на проверката се осигурява пълен достъп до работата на звеното по чл. 22.

(3) Омбудсманът приема и разглежда жалби срещу Комисията на лица, подали сигнали, включително за неосигурена защита или нарушения на поверителността на информацията за тях.

(4) Омбудсманът включва информация за извършените от него одитни проверки на дейността на Комисията по изпълнение на разпоредбите на този закон в ежегодния си доклад, който представя пред Народното събрание.

Раздел III

Допълнителни правила, приложими за вътрешното и външното подаване на сигнали

Задължение за поверителност

Чл. 31. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Задължените субекти по чл. 12, ал. 1 и Комисията предприемат съответни мерки за защита на информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения, и за защита на самоличността на сигнализиращите лица по чл. 5, като осигуряват достъп до информацията единствено на служителите, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения.

(2) Предаването на данни и позоваването на обстоятелства от Комисията и задължените субекти по чл. 12, ал. 1 не може да разкрива пряко или косвено

самоличността на сигнализиращото лице, както и да създаде предположение за неговата самоличност.

(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и за защита на самоличността на засегнатите лица.

(4) Разкриването на самоличността или информацията по ал. 1 се допуска само при изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице.

(5) Независимо от предвиденото в ал. 1 самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице.

(6) В случаите по ал. 5, преди разкриването на самоличността или на информацията по ал. 1, задължените субекти по чл. 12, ал. 1 или Комисията уведомяват сигнализиращото лице за необходимостта от разкриването им. Уведомлението е писмено и се мотивира. Сигнализиращото лице не се уведомява, когато с това се застрашава разследването или съдебното производство.

(7) Комисията и служителите, които получават информация за нарушение, която включва търговски тайни, са длъжни да не използват или разкриват търговски тайни за целите, които надхвърлят необходимото за предприемане на последващи действия.

Обработване на лични данни

Чл. 32. (1) Всяко обработване на лични данни, извършено по силата на този закон, включително обмен или предаване на лични данни от компетентните органи, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, а когато в предаването участват институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз - в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725, както и със Закона за защита на личните данни.

(2) Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават.

Глава трета

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЩИТА

Забрана за ответни действия спрямо лицата, които са подали сигнал или публично са оповестили информация за нарушение

Чл. 33. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) Забранява се всяка форма на ответни действия спрямо лицата, посочени в чл. 5, имащи характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, включително под формата на:

1. временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношението, по което лице полага наеман труд;

2. понижаване в длъжност или забавяне на повишение в длъжност;

3. изменение на мястото или характера на работата, продължителността на работното време или намаляване на възнаграждението;

4. отказ за осигуряване на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация на работника или служителя;

5. отрицателна оценка на работата, включително в препоръка за работа;

6. прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност, включително налагане на дисциплинарни наказания;

7. принуда, отхвърляне, заплашване за предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда;

8. пряка или непряка дискриминация, неравностойно или неблагоприятно третиране;

9. отнемане на възможност за преминаване от срочен трудов договор на трудов договор за неопределено време, когато работникът или служителят е имал законно право да му бъде предложена постоянна работа;

10. предсрочно прекратяване на срочен трудов договор или отказ за повторно сключване, когато такава е допустимо по закон;

11. вреди, включително за репутацията на лицето, по-специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;

12. включване в списък, изготвен въз основа на официално или неофициално споразумение, в сектор или в отрасъл, което може да доведе до това лицето да не може да постъпи на работа или да не може да достави стока или услуга в този сектор или отрасъл (черен списък);

13. предсрочно прекратяване или разваляне на договор за доставка на стоки или услуги, когато лицето е доставчик;

14. прекратяване на лиценз или разрешение;

15. насочване на лицето към извършване на медицински преглед.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случай че бъдат предприети ответни действия срещу лице по чл. 5 във връзка с подадения сигнал, компетентните органи по чл. 20, ал. 1 предприемат коригиращи мерки. Коригиращите мерки се прилагат от тези органи независимо от правомощията им, предвидени в друг закон.

(3) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Коригиращите мерки имат за цел да преустановят предприетите ответни действия по ал. 1 до приключване на извършената от компетентните органи по чл. 20, ал. 1 проверка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Ответните действия по ал. 1, предприети срещу лице по чл. 5 във връзка с подадения сигнал, са недействителни.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Лице по чл. 5, срещу което са били предприети ответни действия, може да подаде молба до компетентния орган за възстановяване на положението, в което то се е намирало преди предприемането на ответните действия.

Отговорност за вреди

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случай на нарушение на забрана по чл. 33 лицето по чл. 5 има право на обезщетение за претърпените имуществени и неимуществени вреди.

Временни мерки

Чл. 34а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) В случай че е образувано съдебно производство, лицето по чл. 5 може да подаде молба до съда за прекратяване на предприетите ответни действия до постановяване на съдебното решение.

(2) Когато установи, че предприетите ответни действия срещу лицето по чл. 5 са във връзка с подадения сигнал, съдът постановява ответните действия да бъдат преустановени или отменени и да бъде възстановено предишното положение.

(3) Определението подлежи на обжалване по съответния процесуален ред.

Мерки за подкрепа

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) Лицата по чл. 5 имат право на достъп до следните мерки за подкрепа:

1. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) изчерпателна, независима, безплатна и достъпна информация и съвети, които се предоставят индивидуално и поверително относно процедурите и мерките за защита по чл. 34а, 36, 37, 38 и 39;

2. (изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) помощ пред всеки орган, необходима за тяхната защита срещу ответни действия, включително чрез надлежно съобщаване на факта, че имат право на защита по този закон;

3. правна помощ в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела, свързани със защитата на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или оповестената информация, в съответствие със Закона за правната помощ;

4. извънсъдебно разрешаване на презгранични спорове чрез медиация в съответствие със Закона за медиацията.

(2) Мерките по ал. 1, т. 1 и 2 се предоставят от Комисията, мерките по т. 3 - от Националното бюро за правна помощ, а мерките по т. 4 - от медиатор, вписан в Единния регистър на медиаторите.

Освобождаване от отговорност

Чл. 36. (1) Сигнализиращите лица не носят отговорност за придобиването на информацията, за която е подаден сигналът или която е публично оповестена, или за достъпа до нея, при условие че това придобиване или този достъп не съставлява самостоятелно престъпление.

(2) Сигнализиращите лица не носят отговорност за нарушаване на ограниченията за разкриване на информация, предвидени с договор, законов или подзаконов нормативен акт или административен акт, при условие че имат основателни причини да считат, че подаването на сигнал или публичното оповестяване на информацията е било необходимо за разкриване на нарушението.

(3) Когато лице подава сигнал или публично оповестява информация за нарушения, попадащи в обхвата на този закон, и тази информация включва търговска тайна и когато това лице отговаря на условията на този закон, това подаване на сигнал или публично оповестяване се счита за правомерно по смисъла на чл. 7, ал. 2 от Закона за защита на търговската тайна.

Вреди, причинени на частноправни субекти

Чл. 37. Вреди, причинени на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или публично оповестената информация, се считат за причинени умишлено до доказване на противното.

Възможност за прекратяване на съдебно производство

Чл. 38. Когато срещу лице има образувано наказателно, гражданско или административно производство във връзка с подаден от него сигнал или публично оповестена информация, то има право да поиска прекратяване на това производство, ако е имало основателна причина да предполага, че подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията са били необходими за разкриване на нарушение.

Защита на засегнатите лица

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) Засегнатото лице се ползва в пълна степен от правото си на защита и на справедлив процес, както и от презумпцията за невинност, включително да бъде изслушано, и от правото си на достъп до отнасящите се до него документи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Засегнатото лице има право на обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, когато е установено, че лицето по чл. 5 съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация.

Отговорност за действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала

Чл. 40. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Сигнализиращото лице носи отговорност съгласно българското законодателство и правото на Съюза за действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала или публичното оповестяване или не е необходимо за разкриване на нарушението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) В случай на съдебен или административноправен процес, в който лице по чл. 5 твърди, че е било обект на ответни действия по чл. 33 и че тези действия са реакция на подаден сигнал или публично оповестяване на информация, лицето, което е предприело увреждащата мярка, следва да докаже, че предприетите ответни действия не са били свързани по никакъв начин с подадения сигнал или публичното оповестяване. Не се смята, че ответното действие е извършено като реакция на подаден от лицето сигнал или публично оповестена информация, когато от преценката на всички обстоятелства може да се направи обоснован извод, че е налице друго правно основание за прилагането на мярката.

Глава четвърта

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 41. (1) Наказва се с глоба в размер от 1000 до 5000 лв., освен ако не подлежи на по-тежко наказание, лице, което не изпълни задължение по чл. 13, ал. 1 и 2.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 20 000 лв.

(3) За повторно нарушение по ал. 1 и 2 наказанието е глоба от 5000 до 10 000 лв. или имуществена санкция в размер от 10 000 до 30 000 лв.

Чл. 42. Наказва се с глоба в размер от 400 до 4000 лв., освен ако не подлежи на по-тежко наказание, лице, което:

1. възпрепятства или се опитва да възпрепятства подаването на сигнал, подаден в изпълнение на целта на този закон;

2. в законоустановения срок не предприеме необходимите последващи действия по чл. 17, ал. 1, т. 1 - 3 във връзка със сигнала или умишлено ги забави;

3. в законоустановения срок не предостави информация за последващите действия на лицето, подало сигнала по чл. 16, т. 4.

Чл. 43. Наказва се с глоба в размер от 2000 до 8000 лв., освен ако не подлежи на по-тежко наказание, лице, което:

1. предприема действие с цел репресия срещу лицето, подало сигнала, или срещу лице, свързано с него, по чл. 33;

2. инициира производство, ако се извършва само с намерение да се увреди сигнализиращото лице.

Чл. 44. Наказва се с глоба в размер от 400 до 4000 лв., освен ако не подлежи на по-тежко наказание, лице, което нарушава задълженията по чл. 31.

Чл. 45. Когато е установено, че лицето съзнателно е подало сигнал или е оповестило публично невярна информация, се наказва с глоба от 3000 до 7000 лв. Правото на засегнатото лице да претендира обезщетение за претърпени вреди се запазва.

Чл. 45а. (Нов - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) На лице, което не изпълнява наложените коригиращи мерки, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 1000 до 4000 лв., освен ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 46. (1) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от определени от председателя на Комисията длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от председателя на Комисията.

(2) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 47. Глобите и имуществените санкции се внасят в приход на държавния бюджет.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) По смисъла на този закон:

1. „Нарушения“ са действия или бездействия, които са:

а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3, или

б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3.

2. „Работодател“ е всяко физическо лице, юридическо лице или негово поделение, както и всяко друго организационно и икономически обособено образувание (предприятие, учреждение, организация, кооперация, стопанство, заведение, домакинство, дружество и други подобни), което самостоятелно наема работници или служители по трудово и служебно правоотношение, включително за извършване на надомна работа и работа от разстояние и за изпращане за изпълнение на работа в предприятие - ползвател.

3. „Информация за нарушение“ е информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения.

4. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) „Работен контекст“ са настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на ответни действия, ако подадат такава информация.

5. „Засегнато лице“ е физическо или юридическо лице, което се посочва при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информация като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано.

6. „Обратна информация“ е предоставянето на сигнализиращото лице на информация за действието, което е предвидено или е вече предприето като последващо действие, както и за основанията за въпросното последващо действие.

7. „Отхвърляне“ е действие или бездействие с цел изолиране на лицето, подало сигнал или публично оповестило информация за нарушение от професионалната среда.

8. „Предприятие“ е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.

9. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) „Лица, свързани със сигнализиращото лице“ са трети лица, които могат да бъдат подложени на ответни действия в работен контекст, като колеги или роднини без ограничение в степените.

10. „Повторно“ е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение.

11. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) „Ответни действия“ са всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неблагоприятни последици, увреждащи лице по чл. 5.

12. „Последващи действия“ са всяко действие, предприето от лицето, приемащо сигнал, или от компетентен орган с цел оценка на точността на представените в сигнала твърдения и по целесъобразност с цел третиране на сигнализираното нарушение, включително чрез действия като вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване, действия за обезпечаване на средства или приключване на процедурата.

13. „Достатъчно данни“ са данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено нарушение, което попада в приложното поле на този закон.

14. „Очевидно маловажно нарушение" е налице, когато извършеното нарушение разкрива явно незначителна степен на обществена опасност с оглед на липсата или незначителността на вредните последици.

15. „Тежко нарушение" е налице, когато извършеното нарушение оказва или би могло да окаже значително и трайно във времето отрицателно въздействие върху обществения интерес.

16. „Вътрешно подаване на сигнал" е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения в рамките на даден правен субект в частния или публичния сектор.

17. „Външно подаване на сигнал" е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения на компетентните органи.

18. „Траен носител" е всеки носител на информация, даващ възможност на задължените субекти по чл. 12, ал. 1 или на Комисията да съхранява информация, който позволява лесното ѝ използване в бъдеще за период, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

19. „Неприкосновеност на личния живот" е всяко вмешателство в личното пространство по смисъла на Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ, L 201/37 от 31 юли 2002 г.).

20. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) „Коригиращи мерки" са мерките, които се предприемат от компетентния орган по чл. 20, ал. 1 с цел преустановяване на предприетите ответни действия срещу лицето по чл. 5 във връзка с подадения сигнал или публично оповестена информация.

21. (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) „Временни мерки" са мерки, които имат за цел да преустановят предприетите ответни действия срещу лицето по чл. 5 във връзка с подадения сигнал или публично оповестена информация или да възстановят предишното му положение, които се постановяват от съдилищата по време на съдебното производство.

§ 2. Законът въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза (ОВ, L 305/17 от 26 ноември 2019 г.), изменена с Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета от 7 октомври 2020 г. относно европейските доставчици на услуги за колективно финансиране на предприятията и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1129 и на Директива (ЕС) 2019/1937 (ОВ, L 347/1, 20 октомври 2020 г.).

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В Закона за защита на личните данни (обн., ДВ, бр. 1 от 2002 г.; изм., бр. 70 и 93 от 2004 г., бр. 43 и 103 от 2005 г., бр. 30 и 91 от 2006 г., бр. 57 от 2007 г., бр. 42 от 2009 г., бр. 94 и 97 от 2010 г., бр. 39, 81 и 105 от 2011 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 81 от 2016 г., бр. 85 и 103 от 2017 г., бр. 7 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 8 на Конституционния съд от 2019 г. - бр. 93 от 2019 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 7, ал. 4, изречение първо след думите „Националния статистически институт" се поставя запетая и се добавя „завишени с 20 на сто".

2. В чл. 9 се създава ал. 5:

„(5) Заседанията на комисията, на които се вземат решения в изпълнение на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, са закрити."

3. Член 10б се изменя така:

„Чл. 10б. (1) Комисията изпълнява функциите на централен орган за външно подаване на сигнали по смисъла на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

(2) На комисията може да се възлагат други задачи и правомощия само със закон."

4. В чл. 25е, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „в сроковете по чл. 12, параграфи 3 и 4, и при условията на параграфи 5 и 6 от Регламент (ЕС) 2016/679, освен ако друго не е предвидено в закон."

5. В чл. 38:

а) създава се нова ал. 7:

„(7) Жалба по ал. 1 може да бъде оттеглена до изтичане на срока за обжалване на решението на комисията по ал. 3 и 4.";

б) досегашната ал. 7 става ал. 8.

6. В чл. 85:

а) в ал. 2 думите „чл. 12а, ал. 2" се заменят с „чл. 12а, ал. 1, чл. 25г, чл. 25е, ал. 2";

б) създава се ал. 7:

„(7) За нарушение по ал. 2 може да се наложи и/или принудителна административна мярка по чл. 58, параграф 2, букви „а" - „з" и „й" от Регламент (ЕС) 2016/679."

§ 4. В Закона за правната помощ (обн., ДВ, бр. 79 от 2005 г.; изм., бр. 105 от 2005 г., бр. 17 и 30 от 2006 г., бр. 42 от 2009 г., бр. 32, 97 и 99 от 2010 г., бр. 9, 82 и 99 от 2011 г., бр. 82 от 2012 г., бр. 15 и 28 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 97 от 2016 г., бр. 13 и 63 от 2017 г., бр. 7, 56, 77 и 92 от 2018 г., бр. 24 и 101 от 2019 г. и бр. 102 от 2022 г.) в чл. 8 се създава т. 14:

„14. осъществява правна помощ в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела във връзка с подаден сигнал или публично оповестената информация при условията и по реда на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения."

§ 5. В Закона за омбудсмана (обн., ДВ, бр. 48 от 2003 г.; изм., бр. 30 и 68 от 2006 г., бр. 42 от 2009 г., бр. 97 от 2010 г., бр. 29 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г. и бр. 7 и 20 от 2018 г.) в чл. 19, ал. 1 се създава т. 14:

„14. извършва външен одит на дейността по работа със сигнали и защита на сигнализиращите лица по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения."

§ 6. Средствата, необходими за покриване на разходите за изпълнение на възложените със закона дейности, се осигуряват по бюджетите на Комисията за защита на личните данни и омбудсмана от Министерството на финансите. При необходимост председателят на Комисията за защита на личните данни и омбудсманът могат да отправят предложение до министъра на финансите за осигуряване на допълнителни средства за обезпечаване на възложените дейности.

§ 7. Комисията за защита на личните данни дава указания по прилагането на закона на всички задължени субекти и контролира изпълнението от тяхна страна на неговите разпоредби.

§ 8. В тримесечен срок от обнародването на този закон в „Държавен вестник" Комисията за защита на личните данни привежда в съответствие с него правилника за дейността си.

§ 9. В 6-месечен срок от обнародването на този закон в „Държавен вестник" Комисията за защита на личните данни приема наредбата по чл. 19, ал. 1, т. 3 и указанията към задължените субекти по чл. 12, ал. 1, разработва модел на регистър на сигналите и формуляр за приемане на сигнали, които се предоставят безплатно за използване на всички задължени субекти.

§ 10. Законът влиза в сила три месеца след обнародването му в „Държавен вестник“, като глава втора, раздел I с чл. 12 - 18 се прилагат по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г.

Законът е приет от 48-ото Народно събрание на 27 януари 2023 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: Вежди Рашидов

**Приложение към чл. 3, ал. 1 и 3
(Доп. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.)**

Част I

А. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „а“ - обществени поръчки:

1. Правила за възлагането на обществени поръчки и на договори за концесия, за възлагането на договори в областта на отбраната и сигурността и за възлагането на договори от субекти, извършващи дейност в секторите на водата, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, и всякакви други договори, както е посочено във:

а) Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (ОВ, L 94, 28.3.2014 г., стр. 1);

б) Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ, L 94, 28.3.2014 г., стр. 65);

в) Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ, L 94, 28.3.2014 г., стр. 243);

г) Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на процедурите за възлагане на някои поръчки за строителство, доставки и услуги от възлагащи органи или възложители в областта на отбраната и сигурността и за изменение на директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО (ОВ, L 216, 20.8.2009 г., стр. 76).

2. Процедури за преразглеждане, уредени със:

а) Директива 92/13/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно прилагането на правилата на Общността по възлагане на обществени поръчки на субекти, извършващи дейност във водния, енергийния, транспортния и телекомуникационния сектор (ОВ, L 76, 23.3.1992 г., стр. 14);

б) Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство (ОВ, L 395, 30.12.1989 г., стр. 33).

Б. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „б“ - финансови услуги, продукти и пазари и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма:

Правила за установяване на регулаторна и надзорна рамка и защита на потребителите и инвеститорите в областта на финансовите услуги на Съюза и капиталовите пазари, банкирането, кредитирането, инвестициите, застраховането и презастраховането, професионалните или личните пенсии, продуктите, ценните книжа, инвестиционните фондове, услугите в сферата на плащанията и дейностите, изброени в приложение I към Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните

посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ, L 176, 27.6.2013 г., стр. 338), както е посочено във:

а) Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ, L 267, 10.10.2009 г., стр. 7);

б) Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ, L 174, 1.7.2011 г., стр. 1);

в) Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (ОВ, L 86, 24.3.2012 г., стр. 1);

г) Регламент (ЕС) № 345/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейските фондове за рисков капитал (ОВ, L 115, 25.4.2013 г., стр. 1);

д) Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейски фондове за социално предприемачество (ОВ, L 115, 25.4.2013 г., стр. 18);

е) Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ, L 60, 28.2.2014 г., стр. 34);

ж) Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ЕО на Комисията (ОВ, L 158, 27.5.2014 г., стр. 77);

з) Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 173, 12.6.2014 г., стр. 84);

и) Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ, L 337, 23.12.2015 г., стр. 35);

к) Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане (ОВ, L 142, 30.4.2004 г., стр. 12);

л) Директива 2007/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно упражняването на някои права на акционерите на дружества, допуснати до регулиран пазар (ОВ, L 184, 14.7.2007 г., стр. 17);

м) Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизиране на изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ, L 390, 31.12.2004 г., стр. 38);

н) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ, L 201, 27.7.2012 г., стр. 1);

о) Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ, L 171, 29.6.2016 г., стр. 1);

п) Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ, L 335, 17.12.2009 г., стр. 1);

р) Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 173, 12.6.2014 г., стр. 190);

с) Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2002 г. относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните посредници към един финансов конгломерат и за изменение на директиви 73/239/ЕИО, 79/267/ЕИО, 92/49/ЕИО, 92/96/ЕИО, 93/6/ЕИО и 93/22/ЕИО на Съвета и директиви 98/78/ЕО и 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 35, 11.2.2003 г., стр. 1);

т) Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ, L 173, 12.6.2014 г., стр. 149);

у) Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за компенсиране на инвеститорите (ОВ, L 84, 26.3.1997 г., стр. 22);

ф) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176, 27.6.2013 г., стр. 1);

х) Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета от 7 октомври 2020 г. относно европейските доставчици на услуги за колективно финансиране за бизнеса и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1129 и на Директива (ЕС) 2019/1937 (ОВ, L 347, 20.10.2020 г., стр. 1).

ц) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937 (ОВ, L 150/40 от 9 юни 2023 г.)

В. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „в“ - безопасност и съответствие на продуктите:

1. Изисквания за безопасност и съответствие по отношение на продуктите, които се пускат на пазара на Съюза, определени и уредени със:

а) Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ, L 11, 15.1.2002 г., стр. 4);

б) Законодателство на Съюза за хармонизация, свързано с промишлените продукти, включително изисквания за етикетиране, различни от храна, фураж, лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба, живи растения и животни, продукти с човешки произход и растителни и животински продукти, пряко свързани с тяхното бъдещо възпроизводство, изброени в приложения I и II към Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и проверките на съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ, L 169, 25.6.2019 г., стр. 1);

в) Регламент (ЕС) 2018/858 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно одобряването и надзора на пазара на моторни превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2007 и (ЕО) № 595/2009 и за отмяна на Директива 2007/46/ЕО (ОВ, L 151, 14.6.2018 г., стр. 1 - 218).

2. Правила за предлагане на пазара и употреба на чувствителни и опасни продукти, както е посочено във:

а) Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността (ОВ, L 146, 10.6.2009 г., стр. 1);

б) Директива 91/477/ЕИО на Съвета от 18 юни 1991 г. относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие (ОВ, L 256, 13.9.1991 г., стр. 51);

в) Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013 (ОВ, L 186, 11.7.2019 г., стр. 1 - 20).

Г. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „г“ - безопасност на транспорта:

1. Изисквания за безопасност в сектора на железопътния транспорт, уредени с Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно безопасността на железопътния транспорт (ОВ, L 138, 26.5.2016 г., стр. 102).

2. Изисквания за безопасност в сектора на гражданското въздухоплаване, уредени с Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно разследването и предотвратяването на произшествия и инциденти в гражданското въздухоплаване и за отмяна на Директива 94/56/ЕО (ОВ, L 295, 12.11.2010 г., стр. 35).

3. Изисквания за безопасност в сектора на автомобилния транспорт, уредени със:

а) Директива 2008/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно управлението на безопасността на пътните инфраструктури (ОВ, L 319, 29.11.2008 г., стр. 59);

б) Директива 2004/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните изисквания за безопасност за тунелите на трансевропейската пътна мрежа (ОВ, L 167, 30.4.2004 г., стр. 39);

в) Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета (ОВ, L 300, 14.11.2009 г., стр. 51).

4. Изисквания за безопасност в морския сектор, уредени със:

а) Регламент (ЕО) № 391/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно общи правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби (ОВ, L 131, 28.5.2009 г., стр. 11);

б) Регламент (ЕО) № 392/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно отговорността на превозвачите на пътници по море в случай на произшествия (ОВ, L 131, 28.5.2009 г., стр. 24);

в) Директива 2014/90/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно морското оборудване и за отмяна на Директива 96/98/ЕО на Съвета (ОВ, L 257, 28.8.2014 г., стр. 146);

г) Директива 2009/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за определяне на основните принципи, които уреждат разследването на произшествия в областта на морския транспорт, и за изменение на Директива 1999/35/ЕО на Съвета и Директива 2002/59/ЕО (ОВ, L 131, 28.5.2009 г., стр. 114);

д) Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица (ОВ, L 323, 3.12.2008 г., стр. 33);

е) Директива 98/41/ЕО на Съвета от 18 юни 1998 г. относно регистрацията на лица, които плават на борда на пътнически кораби, които оперират по направление към или от пристанища на държавите - членки от Общността (ОВ, L 188, 2.7.1998 г., стр. 35);

ж) Директива 2001/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2001 г. относно установяване на хармонизирани изисквания и процедури за безопасното товарене и разтоварване на кораби за насипни товари (ОВ, L 13, 16.1.2002 г., стр. 9).

5. Изисквания за безопасност, уредени с Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно вътрешния превоз на опасни товари (ОВ, L 260, 30.9.2008 г., стр. 13).

Д. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „д“ - опазване на околната среда:

1. Всяко престъпление срещу опазването на околната среда, така както е определено от Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно защита на околната среда чрез наказателното право (ОВ, L 328, 6.12.2008 г., стр. 28), или всяко незаконно деяние, нарушаващо законодателството, посочено в приложенията към Директива 2008/99/ЕО.

2. Правила относно околната среда и климата, както е посочено във:

а) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ, L 275, 25.10.2003 г., стр. 32);

б) Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ, L 140, 5.6.2009 г., стр. 16);

в) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ, L 315, 14.11.2012 г., стр. 1);

г) Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно механизъм за мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и на равнището на Съюза и за отмяна на Решение № 280/2004/ЕО (ОВ, L 165, 18.6.2013 г., стр. 13);

д) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ, L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

3. Правила относно устойчивото развитие и управлението на отпадъците, както е посочено във:

а) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ, L 312, 22.11.2008 г., стр. 3);

б) Регламент (ЕС) № 1257/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно рециклирането на кораби и за изменение на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и Директива 2009/16/ЕО (ОВ, L 330, 10.12.2013 г., стр. 1);

в) Регламент (ЕС) № 649/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно износа и вноса на опасни химикали (ОВ, L 201, 27.7.2012 г., стр. 60).

4. Правила относно замърсяването на морските води, на въздуха и шумовото замърсяване, както е посочено във:

а) Директива 1999/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 1999 г. относно наличието на потребителска информация за разхода на гориво и

емисиите на CO₂ по отношение на търговията с нови леки автомобили (ОВ, L 12, 18.1.2000 г., стр. 16);

б) Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители (ОВ, L 309, 27.11.2001 г., стр. 22);

в) Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценката и управлението на шума в околната среда (ОВ, L 189, 18.7.2002 г., стр. 12);

г) Регламент (ЕО) № 782/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 14 април 2003 г. относно забраната за използване на органотични съединения на корабите (ОВ, L 115, 9.5.2003 г., стр. 1);

д) Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ, L 143, 30.4.2004 г., стр. 56);

е) Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения (ОВ, L 255, 30.9.2005 г., стр. 11);

ж) Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на директиви 91/689/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ, L 33, 4.2.2006 г., стр. 1);

з) Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаването на чисти и енергийноефективни пътни превозни средства (ОВ, L 120, 15.5.2009 г., стр. 5);

и) Регламент (ЕО) № 443/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за определяне на стандарти за емисиите от нови леки пътнически автомобили като част от цялостния подход на Общността за намаляване на емисиите на CO₂ от лекотоварните превозни средства (ОВ, L 140, 5.6.2009 г., стр. 1);

к) Регламент (ЕО) № 1005/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно вещества, които нарушават озоновия слой (ОВ, L 286, 31.10.2009 г., стр. 1);

л) Директива 2009/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно Етап II на улавянето на бензиновите пари при зареждането на моторни превозни средства на бензиностанции (ОВ, L 285, 31.10.2009 г., стр. 36);

м) Регламент (ЕС) № 510/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2011 г. за определяне на стандарти за емисиите от нови леки търговски превозни средства като част от цялостния подход на Съюза за намаляване на емисиите на CO₂ от лекотоварните превозни средства (ОВ, L 145, 31.5.2011 г., стр. 1);

н) Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива (ОВ, L 307, 28.10.2014 г., стр. 1);

о) Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ, L 123, 19.5.2015 г., стр. 55);

п) Директива (ЕС) 2015/2193 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации (ОВ, L 313, 28.11.2015 г., стр. 1).

5. Правила относно опазване и управление на водите и почвата, както е посочено във:

а) Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно оценката и управлението на риска от наводнения (ОВ, L 288, 6.11.2007 г., стр. 27);

б) Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО и 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 348, 24.12.2008 г., стр. 84);

в) Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ, L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

6. Правила относно опазване на природата и биологичното разнообразие, както е посочено във:

а) Регламент (ЕО) № 1936/2001 на Съвета от 27 септември 2001 г. за определяне на мерки за контрол, приложими към риболовните дейности спрямо някои запаси от далекомигриращи видове (ОВ, L 263, 3.10.2001 г., стр. 1);

б) Регламент (ЕО) № 812/2004 на Съвета от 26 април 2004 г. за определяне на мерки относно приуловите на представители на разред китообразни в риболовните полета и за изменение на Регламент (ЕО) № 88/98 (ОВ, L 150, 30.4.2004 г., стр. 12);

в) Регламент (ЕО) № 1007/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно търговията с тюленови продукти (ОВ, L 286, 31.10.2009 г., стр. 36);

г) Регламент (ЕО) № 734/2008 на Съвета от 15 юли 2008 г. относно опазването на уязвимите морски екосистеми в открито море от неблагоприятните въздействия при използване на дънни риболовни съоръжения (ОВ, L 201, 30.7.2008 г., стр. 8);

д) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ, L 20, 26.1.2010 г., стр. 7);

е) Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ, L 295, 12.11.2010 г., стр. 23);

ж) Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ, L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

7. Правила относно химикали, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ, L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

8. Правила относно биологични продукти, както е посочено в Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ, L 150, 14.6.2018 г., стр. 1).

Е. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „е“ - радиационна защита и ядрена безопасност

Правила относно ядрена безопасност, както е посочено във:

а) Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ, L 172, 2.7.2009 г., стр. 18);

б) Директива 2013/51/Евратом на Съвета от 22 октомври 2013 г. за определяне на изисквания за защита на здравето на населението по отношение на радиоактивни вещества във водата, предназначена за консумация от човека (ОВ, L 296, 7.11.2013 г., стр. 12);

в) Директива 2013/59/Евратом на Съвета от 5 декември 2013 г. за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/Евратом, 90/641/Евратом, 96/29/Евратом, 97/43/Евратом и 2003/122/Евратом (ОВ, L 13, 17.1.2014 г., стр. 1);

г) Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ, L 199, 2.8.2011 г., стр. 48);

д) Директива 2006/117/Евратом на Съвета от 20 ноември 2006 г. относно надзор и контрол на превоза на радиоактивни отпадъци и отработено гориво (ОВ, L 337, 5.12.2006 г., стр. 21);

е) Регламент (Евратом) 2016/52 на Съвета от 15 януари 2016 г. за установяване на максимално допустимите нива на радиоактивно замърсяване на храните и фуражите след ядрена авария или друг случай на радиационна аварийна обстановка и за отмяна на Регламент (Евратом) № 3954/87 и регламенти (Евратом) № 944/89 и (Евратом) № 770/90 на Комисията (ОВ, L 13, 20.1.2016 г., стр. 2);

ж) Регламент (Евратом) № 1493/93 на Съвета от 8 юни 1993 г. относно доставките на радиоактивни вещества между държавите членки (ОВ, L 148, 19.6.1993 г., стр. 1).

Ж. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „ж“ - безопасност на храните и фуражите, здраве на животните и хуманно отношение към тях:

1. Правото на Съюза в областта на храните и фуражите, уредено от общите принципи и изисквания, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания към законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ, L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

2. Здраве на животните, уредено със:

а) Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ, L 84, 31.3.2016 г., стр. 1);

б) Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ, L 300, 14.11.2009 г., стр. 1).

3. Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и

97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ, L 95, 7.4.2017 г., стр. 1).

4. Правила и стандарти относно защита на здравето и хуманното отношение към животните, както е посочено във:

а) Директива 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защитата на животни, отглеждани за селскостопански цели (ОВ, L 221, 8.8.1998 г., стр. 23);

б) Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 г. относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ, L 3, 5.1.2005 г., стр. 1);

в) Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 г. относно защитата на животните по време на умъртвяване (ОВ, L 303, 18.11.2009 г., стр. 1);

г) Директива 1999/22/ЕО от 29 март 1999 г. относно държането на диви животни в зоологически градини (ОВ, L 94, 9.4.1999 г., стр. 24);

д) Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животните, използвани за научни цели (ОВ, L 276, 20.10.2010 г., стр. 33).

3. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „з“ - обществено здраве:

1. Мерки, установяващи високи стандарти на качество и безопасност на органи и вещества от човешки произход, уредени със:

а) Директива 2002/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 г. за определяне на стандартите за качество и безопасност при вземането, диагностиката, преработката, съхранението и разпределянето на човешка кръв и кръвни съставки и за изменение на Директива 2001/83/ЕО (ОВ, L 33, 8.2.2003 г., стр. 30);

б) Директива 2004/23/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно установяването на стандарти за качество и безопасност при даряването, доставянето, контрола, преработването, съхраняването, съхранението и разпределянето на човешки тъкани и клетки (ОВ, L 102, 7.4.2004 г., стр. 48);

в) Директива 2010/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. относно стандартите за качество и безопасност на човешките органи, предназначени за трансплантация (ОВ, L 207, 6.8.2010 г., стр. 14).

2. Мерките, установяващи високи стандарти на качество и безопасност на лекарствени продукти и изделия за медицинска употреба, уредени със:

а) Регламент (ЕО) № 141/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1999 г. за лекарствата сираци (ОВ, L 18, 22.1.2000 г., стр. 1);

б) Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ, L 311, 28.11.2001 г., стр. 67);

в) Регламент (ЕС) 2019/6 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно ветеринарните лекарствени продукти и за отмяна на Директива 2001/82/ЕО (ОВ, L 4, 7.1.2019 г., стр. 43);

г) Регламент (ЕО) № 726/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. за установяване на процедури на Общността за разрешаване и контрол на лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба и създаване на Европейската агенция по лекарствата (ОВ, L 136, 30.4.2004 г., стр. 1);

д) Регламент (ЕО) № 1901/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно лекарствените продукти за педиатрична употреба и за изменение на Регламент (ЕИО) № 1768/92, Директива 2001/20/ЕО, Директива 2001/83/ЕО и Регламент (ЕО) № 726/2004 (ОВ, L 378, 27.12.2006 г., стр. 1);

е) Регламент (ЕО) № 1394/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно лекарствените продукти за модерна терапия и за изменение на Директива 2001/83/ЕО и на Регламент (ЕО) № 726/2004 (ОВ, L 324, 10.12.2007 г., стр. 121);

ж) Регламент (ЕС) № 536/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно клиничните изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба и за отмяна на Директива 2001/20/ЕО (ОВ, L 158, 27.5.2014 г., стр. 1).

3. Правата на пациентите, уредени с Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (ОВ, L 88, 4.4.2011 г., стр. 45).

4. Производството, представянето и продажбата на тютюневи и свързани с тях изделия, уредени с Директива 2014/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно производството, представянето и продажбата на тютюневи и свързани с тях изделия и за отмяна на Директива 2001/37/ЕО (ОВ, L 127, 29.4.2014 г., стр. 1).

И. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „и“ - защита на потребителите:

Правата на потребителите и защитата на потребителите, уредени със:

а) Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите (ОВ, L 80, 18.3.1998 г., стр. 27);

б) Директива (ЕС) 2019/770 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги (ОВ, L 136, 22.5.2019 г., стр. 1);

в) Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ, L 136, 22.5.2019 г., стр. 28);

г) Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ, L 171, 7.7.1999 г., стр. 12);

д) Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО (ОВ, L 271, 9.10.2002 г., стр. 16);

е) Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и за изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета (Директива за нелоялни търговски практики) (ОВ, L 149, 11.6.2005 г., стр. 22);

ж) Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ, L 133, 22.5.2008 г., стр. 66);

з) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 304, 22.11.2011 г., стр. 64);

и) Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции (ОВ, L 257, 28.8.2014 г., стр. 214).

К. Член 3, ал. 1, т. 1, буква „к“ - защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни и сигурност на мрежите и информационните системи:

а) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ, L 201, 31.7.2002 г., стр. 37);

б) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119, 4.5.2016 г., стр. 1);

в) Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ, L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

г) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2023 г.) Регламент (ЕС) 2022/1925 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2022 г. относно достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор и за изменение на директиви (ЕС) 2019/1937 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за цифровите пазари) (ОВ, L 265/1 от 12 октомври 2022 г.)

Част II

Член 3, ал. 3 се отнася до актове на Европейския съюз в областта на:

А. Финансови услуги, продукти и пазари и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма:

1. Финансови услуги:

а) Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ, L 302, 17.11.2009 г., стр. 32);

б) Директива (ЕС) 2016/2341 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (ИППО) (ОВ, L 354, 23.12.2016 г., стр. 37);

в) Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ, L 157, 9.6.2006 г., стр. 87);

г) Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ, L 173, 12.6.2014 г., стр. 1);

д) Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ, L 176, 27.6.2013 г., стр. 338);

е) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ, L 173, 12.6.2014 г., стр. 349);

ж) Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ, L 257, 28.8.2014 г., стр. 1);

з) Регламент (ЕС) № 1286/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно основните информационни документи за пакети с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (ПИПДОЗИП) (ОВ, L 352, 9.12.2014 г., стр. 1);

и) Регламент (ЕС) 2015/2365 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно прозрачността при сделките за финансиране с ценни книжа и при повторното използване и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 337, 23.12.2015 г., стр. 1);

к) Директива (ЕС) 2016/97 на Европейския парламент и на Съвета от 20 януари 2016 г. относно разпространението на застрахователни продукти (ОВ, L 26, 2.2.2016 г., стр. 19);

л) Регламент (ЕС) 2017/1129 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно проспекта, който трябва да се публикува при публично предлагане или допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар и за отмяна на Директива 2003/71/ЕО (ОВ, L 168, 30.6.2017 г., стр. 12).

2. Предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма:

а) Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ, L 141, 5.6.2015 г., стр. 73);

б) Регламент (ЕС) 2015/847 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно информацията, придружаваща преводите на средства, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1781/2006 (ОВ, L 141, 5.6.2015 г., стр. 1).

Б. Безопасност на транспорта:

а) Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (ОВ, L 122, 24.4.2014 г., стр. 18);

б) Директива 2013/54/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно определени отговорности на държавата на знамето за спазване и прилагане на Морската трудова конвенция от 2006 г. (ОВ, L 329, 10.12.2013 г., стр. 1);

в) Директива 2009/16/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно държавния пристанищен контрол (ОВ, L 131, 28.5.2009 г., стр. 57).

В. Опазване на околната среда:

Директива 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно безопасността на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (ОВ, L 178, 28.6.2013 г., стр. 66).

**Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на
Закона за пазарите на финансови инструменти
(ДВ, бр. 65 от 28.07.2023 г.)**

§ 19. В Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ДВ, бр. 11 от 2023 г.), се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 20:

а) в ал. 1:

аа) точка 2 се изменя така:

„2. за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“:

а) до Комисията за финансов надзор - за нарушения, извършени от поднадзорните й лица;

б) до Българската народна банка - за нарушения, извършени от поднадзорните й лица;

в) до Държавна агенция „Национална сигурност“ - за нарушения в областта на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма, извършени от задължените лица по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари;

г) до Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори - за нарушения в областта на независимия финансов одит;

д) до Комисията за защита на потребителите - за нарушения на Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители, в случаите, при които контролът за спазването му се упражнява от нея;

бб) точка 11 се изменя така:

„11. министъра на вътрешните работи чрез дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ (АФКОС) - за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 2;“

вв) в т. 12 след думите „чл. 3, ал. 1, т. 4“ се добавя „и ал. 2, т. 1, свързани с дължими публични държавни вземания;“

гг) създава се т. 15:

„15. кметовете на общини - за сигнали за нарушения по чл. 3, ал. 2, т. 1, свързани с дължими общински вземания;“

б) в ал. 4 след съюза „и“ се поставя запетая, добавя се „с изключение на сигналите по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“ и се поставя запетая.

2. В чл. 24, т. 3 след думите „общински органи“ се добавя „освен от органите по чл. 20, ал. 1, т. 2“.

3. В чл. 28 се създава ал. 4:

„(4) Алинея 3 не се прилага за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“.“

§ 20. Започналите до влизането в сила на този закон производства по сигнали за нарушения по чл. 3, ал. 1, т. 1, буква „б“, т. 2 и ал. 2, т. 1 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, се довършват по досегашния ред.

Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за противодействие на корупцията

(ДВ, бр. 84 от 06.10.2023 г., в сила от 06.10.2023 г.)

§ 77. В Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (обн., ДВ, бр. 11 от 2023 г.; изм., бр. 65 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 19, ал. 1 се създава т. 6:

„6. издава съвместно с други органи инструкции за взаимодействие при обезпечаването на защитата на лицата, подаващи сигнали, когато това е предвидено в закон.“

2. В чл. 20, ал. 3 думите „Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество“ се заменят с „Комисията за противодействие на корупцията“.